

[Holstein.]

og gældende Love og Grundsætninger, og som Domstolene derfor stempler som retsstridige i retslig Forstand, hvad er det saa derudover, at Partiet Venstre og den højtærede Regering med Hensyn til kollektive Aftaler tilsigter at komme til Livs?

For der tages jo, som det ærede Medlem Hr. P. Munch rigtigt fremhævede, i Flertallets Betænkning det Forbehold, at det er

„en Selvfølge“ — staar der — „at Lovforslaget ikke omfatter de Tilfælde, hvor den enkeltes frie Adgang til et bestemt Erhverv eller Arbejde rent faktisk er begrænset ved, at en Kreds af Personer har erhvervet sig en særlig Adgang til visse Raastoffer“.

Nu forstaar jeg ikke, hvorfor det er en Selvfølge, at kollektive Aftaler, som har sikret en Kreds af Personer Adgang til visse Raastoffer, hvorved de sættes i Stand til at diktere Priserne for disse Raastoffer, skal falde udenfor Lovforslagets § 1's Bestemmelser. Men hvis det er en Selvfølge, at saadanne Aftaler skal falde udenfor § 1's Bestemmelser, hvorfor i al Verden skal saa ikke andre Aftaler, som maaske ikke skaber Monopol paa visse Raastoffer, men som skaber en monopoliseret Adgang til at diktere Priserne maaske paa færdige Varer, ogsaa falde udenfor Lovforslaget? Og hvis de ogsaa skal falde udenfor Lovforslaget, og kollektive Aftaler mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, som sagt, ogsaa falder udenfor, ja, hvad er det saa til sidst, der falder ind under § 1?

Jeg vil gerne anmode den højtærede Justitsminister om her i Salen at fremsætte en Redegørelse med Hensyn til de forskellige Spørgsmaal, jeg her har stillet til ham; og skulde imod Forventning hans Udtalelser ikke blive saa klare, at de ikke er til at tage fejl af, selv for juridiske Analfabeter, saa vil jeg ... (Afbrydelse af *Fraenkel*). Nej, det er ikke det ærede Medlem Hr. Fraenkel, for jeg kender det ærede Medlems Stilling til dette Lovforslag; jeg ved alt for vel, at det ærede Medlem Hr. Fraenkel har loddet Dybden eller rettere Fladbundetheden i dette Lovforslag. Men hvis det, som sagt, imod Forventning ikke skulde ske, at den højtærede Justitsminister fremsætter saadanne Udtalelser, saa vil jeg tillade mig at udtrykke det Haab, at det Ting, der kaldes det besindige og det sagligt prøvende og det upartisk overvejende Ting, ikke vil acceptere en lovgivningsmæssigt formelt og reelt saa uhyrlig, saa uanstændig Fremtoning som

den, der her er lagt paa Tingets Bord. For dersom det høje Landsting uden videre, uden at søge det ændret, *mir nichts dir nichts* sluger en saadan Kamel raa, tør jeg roligt sige, at det højtærede Landsting har skrevet baade sin egen Inkompetenceattest som saglig og prøvende Instans og sin Dødsattest som forfatningsmæssig Institution.

Justitsministeren (Rytter): Det ærede Medlem Hr. Holstein har stillet mig forskellige Spørgsmaal, som jeg forstaar han som Jurist kan stille, og som jeg derfor ogsaa skal besvare, saa godt jeg nu kan paa staaende Fod. Jeg vilde have ønsket, da jeg fik det Indtryk, at disse Spørgsmaal var fremsat af Interesse for Sagen, at det ærede Medlem havde ladet være med at komme med Sammenligninger som den mellem en Spand efter Søsyege og et godt Middagsmaaltid; jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, jeg har ikke tilstrækkelig personlig Erfaring i det Spørgsmaal. Ligeledes vilde jeg have ønsket, at det ærede Medlem ikke saa kraftigt var kommet ind paa det komiske ved sine Bemærkninger om „Dødsattesten“, som man udstedte, hvis man gik med til dette Forslag. Ogsaa dette forekommer mig at drage Debatten ned paa et Niveau, hvor jeg ikke havde haabet, det ærede Medlem og jeg skulde træffe hinanden. Jeg skal imidlertid søge at besvare de Spørgsmaal af rent juridisk Art, som det ærede Medlem stillede, og holde alt andet udenfor Debatten.

Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem, delte han sine Spørgsmaal til mig i Spørgsmaal, der har med den civilretlige Side af Sagen at gøre, og Spørgsmaal, der angaar det strafferetlige, og med Hensyn til det sidste sondrede han mellem det rent formelle og det reelle.

Jeg skal først gaa ind paa den civilretlige Side af Sagen. Jeg tror, jeg her tør sige, at hvis det ærede Medlem var gaaet til Sagen uden at være forud indtaget imod Lovforslaget, vilde de Spørgsmaal, han her opstiller, ikke være fremkommet; en hel Del af dem vilde være svundet ind til rene Ubetydeligheder.

Lad os prøve at gennemgaa dem. Det ærede Medlem kom ind paa en meget videnskabelig Fortolkning af, hvad man forstod ved „retsstridigt“ sammenlignet med „utilbørligt“ eller „paa uberettiget Maade“, og stillede navnlig det bestemte Spørgsmaal til mig, hvad jeg mente med Udtrykket „paa uberettiget Maade“.